

Sygn. akt III S 37/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędziowie SO Barbara Braziewicz

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi G. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z wniosku G. K. o stwierdzenie nabycia spadku prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt I Ns 648/15

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt I Ns 648/15 nastąpiła przewlekłość postępowania,
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz skarżącej G. K. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych),
3. zalecić z urzędu Sądowi Rejonowemu w Rybniku podjęcie czynności w zakresie wyznaczenia terminu rozprawy w terminie 7 dni od otrzymania akt sprawy I Ns 648/15,
4. oddalić skargę w pozostałej części,
5. zwrócić skarżącej G. K. uiszczoną opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III S 37/16

UZASADNIENIE

Skarżąca G. K. 11 lutego 2016 roku złożyła skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a. o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygn. akt I Ns 648/15 nastąpiła przewlekłość,
- b. o przyznanie na jej rzecz kwoty 10000 zł,
- c. oraz o zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że pomimo złożenia wniosku o stwierdzenia nabycia spadku

w czerwcu 2015 roku do chwili złożenia skargi nie wykonano żadnej czynności i nie wyznaczono terminu rozpoznania sprawy.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Rybniku, zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o jej oddalenie, a w przypadku jej uwzględnienia o zasądzenie sumy pieniężnej w najniższej wysokości. W uzasadnieniu wskazał, że beczynność w sprawie istnieje od 17 sierpnia 2016 roku, a wynika z trudnej sytuacji kadrowej.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Skarżąca 24 czerwca 2015 roku złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy po zmarłym 22 sierpnia 2011 roku spadkodawcy. Wniosek został opłacony i zadekretowany w dniu wpływu, a akta przedstawiono sędziemu referentowi 30 czerwca 2015 roku.

Jednocześnie 12 sierpnia 2015 roku sędzia referent został przeniesiony, a sprawę przekazano do referatu innego sędziego. Akta przedłożono sędziemu 17 sierpnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

W sprawie o stwierdzenie nabycia spadku od chwili złożenia wniosku i jego zadekretowania nie podjęto żadnej merytorycznej czynności. Co więcej poza przekazaniem akt do referatu innego sędziego referenta żadna czynność nie została w sprawie podjęta. Od czasu wpływu wniosku do chwili złożenia skargi upłynęło ponad siedem miesięcy. W tym okresie, w sprawie która nie wydaje się skomplikowana - to skomplikowanie faktyczne i prawne sprawy może nastąpić po odebraniu zapewnienia spadkowego, którego do tej pory nie odebrano - należało przynajmniej wyznaczyć termin rozprawy, celem odebrania zapewnienia spadkowego i ewentualnego (przy braku przeszkód) jej rozpoznania.

Zwłoka w rozpoznaniu sprawy jest związana z brakiem jakichkolwiek merytorycznych czynności. Uczestnik postępowania podnosi trudności kadrowe w Sądzie Rejonowym w Rybniku. Te okoliczności jednak w żaden sposób nie mogą obciążać skarżącej, tak samo jak korzystanie przez sędziego z ustawowych uprawnień związanych z urlopem wypoczynkowym czy też niezdolnością do pracy na skutek choroby. Nie ma to bowiem istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy w zakresie ustalenia przewlekłości postępowania, albowiem strona nie może odpowiadać za niewłaściwe rozmieszczenie kadr sądowych, natomiast ma prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, co gwarantuje jej art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie

dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełnionej Protokołem nr (...) (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.). Nic nie stało na przeszkodzie, aby najpóźniej miesiąc po wpływie wniosku wyznaczyć termin rozprawy, a nawet gdyby przyjąć, że niemożliwość wynikała z konieczności przesunięcia kadrowego, to w okresie od 18 sierpnia 2015 roku do 22 września 2015 roku można było wyznaczyć już termin rozprawy – wówczas sędzia referent nie korzystał z urlopu ani z chorobowego.

Niewątpliwie doszło więc do przewlekłości postępowania. Z tego też powodu należy się skarżące od Skarbu Państwa odpowiednia suma pieniężna.

Do rozpoznania sprawy, w której złożono skargę na jej przewlekłość, konieczne jest wyznaczenie terminu rozprawy, dlatego też Sąd Okręgowy działając z urzędu, na skutek stwierdzonej bezczynności, zobowiązał Sąd Rejonowy w Rybniku do podjęcia czynności w zakresie wyznaczenia terminu rozprawy w terminie 7 dni od otrzymania akt sprawy.

Skarżąca żąda tytułem sumy pieniężnej 10000 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego to żądanie jest wygórowane, trzeba bowiem podkreślić, że od chwili złożenia wniosku do czasu rozpoznania skargi nie upłynął jeszcze rok, a istnieje możliwość rozpoznania sprawy na pierwszym terminie, albowiem w chwili obecnej nie jawi się ona jako skomplikowana faktycznie i prawnie, a Sąd Okręgowy zalecił już wyznaczenie terminu rozprawy. To powoduje, że sprawa może być zakończona w terminie roku od dnia wpływu wniosku, a co za tym idzie żądanie zasądzenia kwoty przewyższającej 2000 zł jest nieuzasadnione. Należy w tym miejscu także podkreślić, że gdyby skarżące zależało w sposób szczególny na szybkim ustaleniu spadkobierców, to miała możliwość zwrócenia się do notariusza w celu uzyskania poświadczenia dziedziczenia, ale do niego się nie zwróciła, a wszyscy zainteresowani wymienieni we wniosku o stwierdzenie nabycia spadku zamieszkują w R.. Skarżąca nie podnosi także konieczności pilnego dysponowania postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku. Nie wykazano więc okoliczności wskazujących na konieczność zasądzenia wyższej kwoty ponad minimalną. Przyznanie zaś odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki) stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącej za doznaną krzywdę spowodowaną przewlekłością postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2015 roku, sygn. akt III SPP 10/15, LEX nr 1740741). Dlatego też Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że to kwota 2000 zł będzie odpowiednią dla skarżącej z uwagi na zaistniałą przewlekłość postępowania i możliwość zakończenia sprawy na pierwszej rozprawie.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 2 – 4 z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, należało orzec jak w punktach 1 – 4 sentencji.

Natomiast na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w punkcie 5 sentencji, albowiem skargę uwzględniono w części

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Barbara Braziewicz